

Megjelenik naponta reggel. Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. Egyes szám 5 Lej. vasárnap 6 Lej. (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarta szerint.

XLIV. évfolyam, 291. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1929. december hó 21

A mellőzött Arad.

Gyakran tapasztaltuk, hogy odafent Bucurestiben szívesen mellőzték Aradot, amikor a város politikai vagy gazdasági érdeke a kormány támogatását akarta igénybe venni. Egy országban egy város java, mindig az állam érdeke is. Most, amikor az 1930. január elsején életbelépő új közigazgatási törvény értelmében az egész országot kormányzóságokra osztják, nem hagyhatjuk szó nélkül Arad mellőzését.

Szomorúan kell látnunk, hogy éppen oly sokszor tapasztalt mellőzések miatt Arad nem tudott a fejlődésben lépéseket tartani Temesvárral és különösen gazdasági téren ebben a városban súlyos visszaesés állapítható meg. Mint lapunk más helyén közöljük, mozgalom indult meg, hogy a bánági kormányzás központja Arad legyen. Erdélyt és a Bánágot a közigazgatási törvény különválasztja. Az erdélyi kormányzás székhelye a törvény szerint Kolozsvár lesz és a bánági kormányzásé Temesvár. Ha figyelemmel kísérjük a beosztást, látjuk, hogy az hibás, célszerűtlen és nem foglalja magában a lakosság érdekeit. A kormányzóságokra való beosztás legnagyobb haszna az, hogy a közönségnek nem kell minden kis ügyért Bucurestibe utazni, hanem azokat az ügyeket, amelyeket addig a fővárosban intéztek el, ezután a kormányzóságok hatáskörébe tartoznak.

Ha már ezt a törvényt megalkották, úgy kellett volna csinálni, hogy a lehető legteljesebb mértékben szolgálja a közönség érdekeit. Ezzel szemben Temesvárhoz csupán négy megyét csatoltak, míg Kolozsvárhoz Erdély többi vármegyéit. A temesvári körzethez csatolja a törvény Temes-, Krassó-, Szörény- és Aradmegyéket. Kolozsvárhoz Erdély többi vármegyéit, közöttük az Aradmegyével határos Bihar- és Hunyadmegyéket is.

Aradmegye geográfiai fekvése és a környező vármegyék érdekei megkívánják, hogy Arad legyen az egyik kormányzás központja. A helyes és logikus beosztás az volna, ha a Temesvárhoz csatolt négy megyét kiegészítik Bihar- és Hunyadmegyével és Aradot tennek székhelyévé. Ez tehermentesítené a kolozsvári kormányzás munkáját, de a közönség kényelmét is elősegítené, mert a szomszédos Bihar- és Hunyadmegyékből könnyebben felkereshetné az ügyes-bajos ember Aradot, mint Kolozsvárt, ahol bizonyára a nagy munkatorlódások miatt csak úgy mint most Bucurestiben, napokig kellene várakozniok. A fentiekből látható, hogy a megindított mozgalomnak komoly alapja van. Minden érdek és minden szempont azt kívánja, hogy az egyik kormányzás székhelye Arad legyen.

Hunyad-, Bihar- és Aradmegye parlamenti tagjainak most kiváló alkalmuk nyílik arra, hogy bebizonyítsák, mennyire szívükön fekszik ama területek lakosainak érdeke, akiknek megbízásából a kamara és a szenátus padjain ülnek. Ezeknek a politikusoknak most félre kell tenniük minden kicsinyes másfajta érdeket és össze kell fogniok, meg kell mozgatniok minden követ, hogy most, ha az utolsó pillanatban is jobb belátásra bírják ama Bucuresti-i magas köröket, amelyek ezuttal ismét nem vették figyelembe egyes országrészek földrajzi helyzetét és azok lakóinak kívánóságait.

Nem tudjuk az okát Aradváros gyakran tapasztalt mellőzésének. Mindent, ami egy város gazdasági fellendülését jelentené, Araddal szemben Temesvárnak ítélnék oda Bucurestiben. Hát Arad minden időknek és minden kormányzatnak mostoha gyermeke marad?

Dr. LUPU:

„Ez a költségvetés katasztrófába

„Ne cifráljuk ki felé.”

sodorja az országot.”

Madgearu szerint Lupu demagógiát csinál.

Bucurestiből jelentik: A kamara ma délelőtti ülésén a fényüzési és forgalmi adók módosításáról szóló törvényjavaslatokat tárgyalta. Pantazopol előadó ismertetője után a törvényjavaslatot elfogadták. Ezután az egyenes adók módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására került a sor.

Abrudbányai Ede magyarpárti képviselő bizonyítja, hogy Erdélyben az adókiadó bizottságok legtöbbször önkényesen vetik ki az adókat és ez súlyosan nehezedik Erdély lakosságára. Kéri, hogy a miniszter lássa el utasításokkal az erdélyi adókiadó bizottságokat és a visszaélések esetén indítson vizsgálatot. Kimutatja, hogy az adóeltitkolásról szóló javaslat tönkre teszi az országot. Dan Romulusz szociáldemokrata szólal fel ezután, aki elítéli a jelenlegi adópolitikát, mert lehetetlennek tartja, hogy huszonöt százalékos adókkal

terheljék a lakosságot. A javaslatot nem fogadja el.

Madgearu pénzügyminiszter válaszolt a felszólalásokra. Kimutatta, hogy a költségvetés egyensúlyozására szükségesek a mai adótörvények. Az ország létérdeke kívánja meg, hogy ideiglenesen nagyobb adókat fizessen a polgárság. De ennek rövidesen meg lesz a haszna, mert

ha az ország mérlege egyensúlyba jön, azonnal bekövetkezik az adók leszállítása.

Bejelenti, hogy a pénzügyi tisztviselők fizetéseit fel kell emelni és ki kell zárni a pénzügyi szolgálatból az oda nem való elemeket. Ez az akció már meg is kezdődött és eredménye az ország lakosságának érdekeit szolgálja. A miniszter beszéde után a javaslatot a Ház elfogadta.

Dr. Lupu kritikája a költségvetésről.

A kamara ma délutáni ülésén folytatták a költségvetés vitáját. Dr. Lupu volt az első szónok és pazarlással vádolta meg a kormányt. Kijelentette, hogy autókra kétszer annyit költenek, mint az előző kormányok.

— Madgearu kemény legénynek akar látszani, — mondotta — de adott esetben nem tud szembeállni párthíveinek követelődéseivel. Senki sem tagadhatja el, hogy 500.000 állami tisztviselő sok az országnak. A kormány nagy lendülettel hozzáállt a leépítéshez, elbocsájtott 5000 tisztviselőt, de helyettük felvett négyezret, a kik azonban nem rendelkeznek a szükséges szak-képzettséggel. Madgearuról el lehet mondani, hogy úgy sarcolja az országot, mint a törökök annak idején a román fejedelemségeket. Forradalmi költségvetés Madgearuét.

A kormánypártból ekkor egy hang megszólalt:

— Maga, amikor miniszter volt, talán jobb költségvetést csinált?...

Dr. Lupu: Maga ne legyen impertinens...

Ezután dr. Lupu nagy derűtlenség közepette egy papírlapot helyezett az előtte levő asztalra és arról olvasta fel a költségvetés egyes számadatait, amikre vonatkozólag leszögezte, hogy túlzottak és hibás kezelések alapján állították azokat össze. Kifogásolta, hogy a miniszterelnökségi költségvetésben 100 millió lej legyen előirányozva sajtóalap javára. Megállapítja, hogy nincs szükség követre Helsingforsban, különböző afrikai és ázsiai városokban és nincs szükség sajtóattaséokra sem.

— Ne cifráljuk ki felé. Ne utazzon anynyi ember Európa különböző vasutjain azoknak a pénzén, akik utolsó ingüket adják adóba. Nem akarok próféta lenni, de ez a költségvetés katasztrófába sodorja az országot.

Madgearu válasza.

Dr. Lupu, amint bevégezte beszédét, eltá-

vozott. Beszéde után Madgearu szólalt fel, aki kijelentette, hogy bár dr. Lupu elment, nem hagyhatja szó nélkül megállapításait. Nagyon szeretné, ha dr. Lupu végiglátogatná az összes minisztériumokat. Akkor könnyen megállapíthatná, hogy mindegyik minisztériumnak csak egy autója van. Leszögezte, hogy a kormány egy ötödét sem költi el annak, amit az előző minisztériumok kiadtak. A liberális éra alatt — állapította meg — hónapokon keresztül közlekedtek a szalonkocsik a főváros és egyes fürdőhelyek között, amelyek a miniszterek hozzátartozóit és személyzetét szállították. Amint dr. Lupu csinál, az demagógia. Minden számadata hamis — fejezte be beszédét a pénzügyminiszter.

Pamfil Seicaru ezután személyes kérdésben szólalt fel. Tiltakozott dr. Lupu ama kijelentése ellen, hogy nincs szükség sajtóattaséokra, mert sokszor a követségre beosztott újságírók hasznosabb munkát fejtenek ki, mint a tulajdonképeni meghatalmazott miniszterek.

— 1914. előtt intim szalonokban intézték el az államok sorsát, ma azonban közvetlen szerep jut a döntő intézkedésben az újságíróknak is.

Dr. Lucian Sándor szociálista képviselő szintén bírálja a költségvetést. Leszögezi, hogy az új adótörvény a korrupció kariaiba sodorja az ország lakosságát. Kifogásolja, hogy amíg a hadügyminisztériumnak 9 milliárdos a költségvetése, addig a munka- és egészségügyi minisztériumoknak csak egy és fél millió.

A szenátus ülése.

A szenátus elé is beterjesztette a pénzügyminiszter az új adótörvényjavaslatot. Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor azt kívánta, hogy a javaslatot érdemlegesen csak az ünnepek után tárgyalják le, mert nem áll elegendő idő a rendelkezésre. Kijelentette, hogy amennyiben ezt nem teszik meg, a Magyar Párt nincs abban a helyzetben, hogy a vitán résztvegyen. Madgearu válaszában azt mondotta, hogy a Magyar Párt másképpen viselkedik a képviselőházban és másképp a szenátusban. Leszögezte, hogy a törvényjavaslat megszavazása, illetve letárgyalása rendkívül sürgős, hogy azt minél előbb életbeléptethessék.

Románia megkezdi a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalásokat.

Münchenből jelentik: A Bayerische Courir úgy értesül, hogy megkezdődtek az olasz-román kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások, amelyekhez a francia-román tárgyalások is csatlakoztak. A német-román tárgyalások január végén kezdődnek. A

szerződés 29 szakaszból áll. Németország igyekszik a maga részére minden előnyt biztosítani. Az angol-román szerződés szövege szintén elkészült, de annak hét évre szóló időtartama miatt a román kormány megbízottai kifogásokat emeltek.

Bethlent meghívták Hágába.

Jaspar belga miniszterelnök távirata. — Elnapolták a magyar képviselőházat. — Walkó külügyminiszter Párisban.

Budapestről jelentik: Ma érkezett meg Jasper belga miniszterelnök távirata, amelyben meghívta a magyar miniszterelnököt a hágai konferenciára és egyúttal felkérte annak közlésére, hogy a konferencián kik fogják képviselni Magyarországot. Bethlen István gróf magyar miniszterelnök nyomban válaszolt és közölte, hogy rajta kívül Walkó Lajos külügyminiszter, Wekerle Sándor pénzügyminiszter és báró Korányi Frigyes volt pénzügyminiszter fogják Magyarországot képviselni a hágai konferencián.

A képviselőház mai ülését bizonytalan időre elnapolták. A szünet előtti utolsó ülés ünnepi hangulatban folyt le, csupán Farkas István interpellációjánál volt viharosabb hangulat, aki kifogásolta, hogy a főváros sokat költ templomra és vallásra. Bethlen István gróf mi-

niszterelnök közölte a képviselőházzal a hágai meghívást, majd bejelentette, hogy a Házat azért tartja szükségesnek elnapolni, mivel három miniszter tartózkodik külföldön. Amint a hágai konferencia befejeződik, a Házat ismét összehívják és nyomban beszámolnak a konferencia eredményeiről.

Walkó Lajos magyar külügyminiszter csütörtökön este megérkezett Párisba. Ma délután Villani báró magyar követ kíséretében felkereste Briand francia külügyminisztert, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Értesülésünk szerint még ma felkeresi Tardieu miniszterelnököt is.

Párisból jelentik: Tardieu francia miniszterelnök ma kihallgatáson fogadta Walkó Lajos magyar külügyminisztert.

Vilmos excsászár szerint Mussolini az igazi férfiú.

Az excsászár Bernhard Shawt tartja a legdemokratikusabb elmének és reméli, hogy Anglia és Németország végre megértik egymást.

Londonból jelentik: Az Ewening Standard intervjut közöl a német császárral, akivel a hírlapíró Doornban beszélt. Az excsászár az újságírónak arra a kérdésére, hogy mit tart Mussoliniról, azt válaszolta, hogy Mussolini igazi fegyelmet és rendet teremtett hazájában. Olaszország ma a békés, tervszerű nemzeti erő kifejtés és munka országa és ez kizárólag Mussolini műve. Mussolini az igazi férfiú.

Az újságíró ezután arról kérdezte meg II. Vilmost, hogy kit tart Európa legkiválóbb demokratikus elméjének. Az excsászár Bernhard Shawban látja ezt a tulajdonságot legjobban érvényesülni. A volt uralkodó ezután elmondta, hogy az angol megszálló csapatokról mindig a legjobb híreket hallotta és annak a reményének adott kifejezést, hogy Németország és Anglia végre megértik egymást.

örkveszturát, hogy ezentul utleveleket, vagy bármilyen más okmányokat az illető fél csak személyesen veheti át. Közvetítőt, vagy kijárót tehát nem alkalmazhat.

Befejezték a helyszíni vizsgálatot Lupényban.

Clujról jelentik: A hupényi vérfürdő ügyében bevezetett vizsgálat ma véget ért. A vizsgálóbíró összesen 120 munkást hallgatott ki, míg a felvett jegyzőkönyvek 150 gépelt oldalt tesznek ki. A vizsgálat befejezésével kapcsolatosan ma szabadlábra helyezték Bucurman munkásvezért, akit annakidején agent provokateur tevékenységgel vádolva tartóztattak le. Ugyanekkor szabadlábra került Mollovanu munkásvezér, a szociáldemokraták egyik vezetője és hamarosan sor kerül Munteanu szabadlábrahelyezésére is.

Megszigorították a katonaköteles ifjak külföldi utazását.

A 18. és 21. év közötti ifjak csak tanulmányi célokra kaphatnak utlevelet. — Kijáró nem interveniálhat utlevélügyben.

(Arad, december 20.) Az aradi rendőrtisztúrara a belügyminisztériumból érdekes rendelet érkezett, amely az utlevélszerzésre közöl újabb utasításokat. Az eddigi rend szerint az volt szokásban, hogy 18. és 21. év közötti ifjak, amennyiben katonai papírjaik rendben voltak, minden akadály nélkül nyerhettek utlevelet. Az új rendelet értelmében azonban a kérdéses években lévő fiatal emberek

csak abban az esetben kaphatnak utlevelet, ha igazolni tudják, hogy tanulmányi ügyekben szükséges külföldi utjuk. Tehát más ügyből kifolyólag a fentjelzett korú ifjak nem utazhatnak külföldre, tekintettel arra, hogy az utolsó pillanatban a katonakötelezettség előtt sokan eltávoztak román területeiről.

A rendeletnek még két pontja van, amely szerint a katonai iratok beszerzése a hadkiegészítő parancsnokságtól

nem 48, hanem 50 évig kötelező. Azután a belügyminisztérium utasítja a rend-

Gyűlést tartanak a munkanélküliek vasárnap Aradon

A gyűlésen a segélyakcióval foglalkoznak és megválasztják a munkanélküliek vezetését.

(Arad, december 20.) A nagyarányú váló munkanélküliség leküzdésére Aradváros minden rétegében komoly akció indult meg. Maga a város vezetősége is magáévá tette az ügyet, de természetesen elsősorban a munkanélküliek szorgalmazzák sorsuk megjavítását. Így 22-én, vasárnap délelőtt az aradi munkanélküliek gyűlést tartanak a vas- és fém-munkások str. N. Grigorescu (Munkácsy Mihály-ucca) 6. szám alatti otthonában. A gyű-

lésen elsősorban a munkanélküliek segélyakcióival fognak foglalkozni, amelyet a szociáldemokratáptól az Országos Szaktanácscsal együtt megindított.

Egyben megválasztják a munkanélküliek vezetését is, amely a munkanélkülieket szervezésre való tekintet nélkül képviseli az illetékes fórumok előtt. Az aradi szaktanács vezetősége nagy propagandát fejt ki, hogy a gyűlésen a munkanélküliek mind nagyobb számban jelenjenek meg.

Eltörölték a tanuk ingyenes utazását.

Az új megállapodás illuzóriussá teszi az igazságszolgáltatást.

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium és a CFR. autonom pénztára között 1930. január elsejei kezdettel új megállapodás jött létre az ingyenes és kedvezményes személyszállításokra nézve. Az új diszpozíciók — mint azt megírtuk, — az eddigiekkel szemben anynyi újat tartalmaznak, hogy a kedvezmény differenciát a jövőben az illetékes minisztériumok fogják fedezni.

Sokkal nagyobb meglepetés és ugyanakkor szinte megdöbbentő ennek a konvenciónak az a paragrafusa, amely a büntető ügyekben beidézett tanuk és informátorok utazási kedvezményeiről rendelkezik. A megállapodás szerint a jövőben

a büntető ügyekben beidézett tanuk és informátorok vasuti költségeit azok fogják fedezni, akik beidézéseket kívánják, illetőleg, akiknek beidézésük érdekükben áll.

Ez az intézkedés egymagában alkalmas arra, hogy

teljesen illuzóriussá tegyék az igazságszolgáltatást.

Végeredményében a büntető ügyek legnagyobb részénél a feljelentőnek legfeljebb morális elégtétel van a büntető eljárás bevezetésével. Sokszor egészen bagatell ügyekben óriási távolságokból kell beidézni tanukat és így az eddigi teljesen ingyenes utazási kedvezmény mellett is a vidéki tanuk kihallgatása nehézségekbe ütközött.

Könnyen elképzelhető most már az a helyzet, amely abban az esetben fog előállni, ha a tanu vasuti költségeit az érdekeltnek, tehát a feljelentőnek kell viselni.

Ez az intézkedés minden valószínűség szerint az ország jogászköreinek egyhangú tiltakozását fogja maga után vonni, amennyiben az igazságügyi minisztérium közben ezen a paragrafuson módosításokat nem eszközöl.

Egy volt cseh miniszter kirohanása Magyarországra ellen.

Prágából jelentik: A képviselőház mai ülésén a kormánynyilatkozat vitájánál Stefanek volt miniszter azt a reményét fejezte ki, hogy a kormány majd Kényszeríteni fogja a Duna tiszta oldalán levő ellenséget tisztességes együttélésre.

A szónok szerényen kirohant Magyarországra ellen, állítólagos határmenti incidensekre hivatkozott és avval fejezte be beszédét, hogy egyedül az ököl és a szigorú megtorlás állíthatja meg Magyarországot azon az uton, amelyen a vak bosszu felé halad.

Négy havi fogságra ítélték egy csaló ügyvédi irnokot.

Aki katonát akar szabadítani, de nem ért hozzá.

(Arad, december 20.) Érdekes bűnügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék Popescu-Ionescu tanácsa. Néhány hónappal ezelőtt ölt meg Paguba Jánosné bűnvádi feljelentést tett az ügyészségen Török Géza aradi ügyvédi irnok ellen, akit azzal vádolt, hogy 15.000 lejűt csak ki tőle azzal az ürüggyel, hogy elfogja intézni azt, hogy fiának ne kelljen bevonulni katonának. Amikor azonban ezt nem sikerült elintéztie, akkor vállalkozott arra, hogy közbenjárására Temesvárról Aradra fogják helyezni Pagubáné katonafiát. Persze ez sem következett be és erre az asszony megtette a bűnvádi feljelentést.

Az irnokot letartóztatták és több mint három havi vizsgálati fogság után ma állott a törvényszék előtt. A mai tárgyaláson a vádott azzal védekezett, hogy ő nem vállalkozott katonaszabadításra. Elismerte, hogy adott át neki az asszony pénzeket, de ezt csak azért kapta, mert különböző szolgáltatásokat tett neki, több ízben utazott az asszony megbízásából, kérvényeket készített és ezért fáradtságát honorálták. A törvényszék azonban bűnösnek mondotta ki Törököt és négy havi fogságra ítélte, a vizsgálati fogságban eltöltött 3 hónapot és 26 napot azonban az ítéletbe beszámította.

Arad — kormányzósági székhely.

Parlamenti körökben komoly akció indult, hogy a kormányzósági székhely ne Temesvár, hanem Arad legyen. — Hunyad- és Biharmegyét a bánsági kormányzósághoz akarják csatolni.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) Nagyarányu akció indult meg politikai körökben, amelynek célja a kormány által előre megállapított kormányzósági beosztás megváltoztatása. Az akció élén Arad, Hunyad és Biharmegyék képviselői, szenátorai és befolyásos politikai személyiségei állnak, akik keresztül akarják vinni azt, hogy a bánsági kormányzóság székhelye ne Temesvár, hanem Arad legyen.

Az érdekes és reánk nézve elsőrendű fontossággal bíró akciót elsősorban földrajzi szempontokkal indokolják azok a politikusok, akik a mozgalom élén állnak.

A jelenlegi beosztás szerint ugyanis a Temesvár székhellyel bíró bánsági kormányzósághoz négy megye: Temes, Arad, Krassó és Szörény tartoznának, míg Bihar és Hunyad megyéket a Kolozsvár székhellyel felállítandó erdélyi kormányzósághoz csatolnák. A három érdekelt megye politikusai azt vitatják, hogy ez a beosztás földrajzi szempontból rendkívül

kedvezőtlen a lakosságra nézve. Ehelyett azt akarják keresztülvinni, hogy a bánsági kormányzóság Arad székhellyel a következő megyéket foglalja magába: Arad, Temes, Hunyad, Bihar, Krassó és Szörény.

Politikai körökben élénk érdeklődéssel kísérik a figyelemreméltó mozgalmat, amelynek a parlament tagjai sorában már most számos híve van.

Az akciót főként az aradi politikai körök kísérik nagy figyelemmel, miután a mozgalom sikere beláthatatlan előnyöket jelentene Aradnak. Egyszeriben megélnék a forgalom, fellendülne az ipar s kereskedelem és Arad hamarosan visszanyerné régi, tekintélyes pozícióját az erdélyi városok sorában. Előrelátható, hogy a temesvári politikusok is megtesznek minden lehetőt városuk javára s így a kormányzósági székhely körül ismét kiújul a harc a két vetélytárs: Arad és Temesvár között.

Vesse emlékezetébe, hogy:

1. Ha köhög, rekedt, meg van hűlve használjon azonnal egy üveg Dr. Biró-féle Sirol-t. Ára Lei 100.
2. Köszvény, csusz, reuma ellen „Castanin“ bedörzsölőt vegyen a hatás elmaradhatatlan. Egy üveg ára lei 100
3. Ha náthás, nátház bántja, mely minden bajnak a kuforrása, siessen a legközelebbi patikába egy kis doboz Dr. Biró-féle „Mentoral“ kenőcsért. használata által megelőz sok komoly bajt. Ára Lei 30.
4. Mint nagyszerű köhögés, rekedtség ellenes cukorkát az évtizedek óta bevált „Cseresnye szeleteket“ szopogassa. Elsőrangú készítmény! Próbadoz Lei 30, nagyobb doboz 45 lei
5. Kicserepedett, széltől kiújít arcot, kezét pár nap alatt rendbe hozza a Dr. Biró-féle Havasi Gyopár Crém 1 tégey ára 40 Lei.

Mindezen szerek bármely gyógyszerterében kaphatók, ha véletlenül valahol nem volna, tessék megrendelni a főraktárból:

Dr. BIRÓ gyógyszerter Cluj-Kolozsvár, főtér.

Mussolini és a francia parlamentárizmus.

A Duce nyilatkozata miatt interpellálni fognak a francia kamarában.

Párisból jelentik: Politikai körökben élénk kommentálásra adott alkalmat a baloldali Liberté egy cikke, amely arról számol be, hogy Mussolini nyilatkozott a francia kormányválság megoldásáról. A nyilatkozatban Mussolini a fascizmus és a francia parlamentárizmus között párhuzamot vont. Emiatt a baloldaliak Mussolini nyilatkozatát illetéktelen beavatkozásnak tekintik Franciaország belügyeibe. Hírek szerint a kamarában interpelláció is fog elhangzani az ügyben.

Az aradi iparösszindikátus sikkasztó pénztárnokát letartóztatták.

(Arad, december 20.) Az aradi ügyészség ma délelőtt elrendelte Halbauer Jánosnak, az Aradi Iparos Szindikátusok pénztárnokának letartóztatását, aki a szövetség pénztárából több mint 250.000 lejt sikkasztott el. Halbauer néhány nappal ezelőtt megjelent az ügyészségen és egy utlevélhez szükséges ártatlansági bizonyítvány sürgős kiállítását kérte arra való hivatkozással, hogy családi ügyben sürgősen el kell utaznia. Mára ígérték, hogy a bizonyítványt kiadják neki, de Halbauer nem jelentkezett, helyette azonban befutott az ügyészséghez a szövetség feljelentése, amelyben megtették ellene a bűnvádi feljelentést.

Bonyodalom a megyeháza parkjában levő városi telek körül.

(Arad, december 20.) Érdekes bonyodalom keletkezett a városnak a megyeház kertjében levő telke körül. Mint az Aradi Közlöny ma megírta, a prefektura átiratban arra kérte a várost, hogy mondjon le írásban a megyei park szétosztása alkalmával kapott telekről, hogy a telekkönyvi visszairás megtörténhessen. Az ügyel tegnap foglalkozott a város interimár bizottsága, amely dr. Jegesi Károly városi főügyészt megbizta azzal, hogy a bizottság legközelebbi, azaz hétfői ülésén tegyen a telek kérdésében javaslatot.

A városi főügyész ma szóbeli informálta az ügyről Lulai Cornel dr. interimár bizottsági elnököt és beszámolt arról, hogy a prefektura akkori végzését megsemmisítő belügyminiszteri rendelet kifejezetten megmondja, hogy a város továbbra is megtarthatja iskolaépítés céljaira kapott telkét, csupán a magánosok részére történt ajándékozást semmisíti meg. A főügyési vélemény alapján — mint értesülünk — a város vezetőségének az az álláspontja, hogy a város nem mondhat le egy nagy értéket képviselő belvárosi telekről, amikor amugy is kevés telek maradt a kizárások nyomán a birtokában. Ezért az interimár bizottság legközelebbi ülésén olyan javaslat kerül a bizottság elé, hogy a város tagadja meg beleegyezését a teleknek a megyére való visszairásához és tartsa továbbra is meg a prefektura parkjában levő területet.

AZ OLASZ KATOLIKUSOK AJÁNDÉKÁ A PÁPÁNAK.

XI. Piusnak 50 éves papi jubileuma alkalmából az olasz katolikusok egy márványszobrot ajándékoztak. Ezt a Chiesa di S. Carlo al Corso nevű római templomban állították fel, ahol a pápa ötven évvel ezelőtt első miséjét mondta.

Ma negyven nyugdíjas tett esküt Aradon.

(Arad, december 20.) Ma negyven nyugdíjas jelentkezett eskütételre az aradi prefekturán. Délelőtt 11 órakor kezdődött meg az eskütétel. A nyugdíjasok — főként vasutasok, tanítók és rendőrök — ötös turnusokban járultak Lázár Ágoston dr. alispán elé. Bemutatták okmányaikat, amelyeket Pfeilmayer számvevő nézett át, majd az alispán megkérdezte a jelentkezőket, magyarul, vagy államnyelven akarnak-e esküt tenni.

Ezután egyenként elmondották az eskü szövegét, majd az alispán kezét fogott velük és az esküt tettek aláírták az eskütételről szóló jegyzőkönyvet. Ezzel az eskütétel formalitásai véget értek. A negyven nyugdíjas körülbelül egy óra alatt tett esküt.

Gyönyörű meséskönyvek 36 lejért
Verne összes művei diszkó-
 tésben, kötetenként **75 lejért**
Löbl hírlapirodában kaphatók.

Agyonlőtte adósait egy bucaresti-i kereskedő

Különös gyilkosság a fővárosban.

Bucurestiből jelentik: Megrendítő esemény játszódott le ma a fővárosban. Pelibasian bucaresti-i kereskedő elindult, hogy felkeresse adósait és fizetésre szólítsa fel őket. Bement a Tinomian Testvérek céghez, ahol a két fivér fogadta. Ezek kijelentették Pelibasiannak, hogy

nincs pénzüik, nem tudnak fizetni.

Ebből szóváltás keletkezett, amelynek hevében Pelibasian előrántotta revolverét és agyonlőtte a két Tinomian fivért. A gyilkos kereskedőt azonnal letartóztatták. A dráma mély megdöbbenést keltett Bucurestiben.

Fokozódik a hideg egész Európában

Hóvihar Velencében. — A legmelegebb Stockholmban és Helsingforsban volt, a leghidegebb pedig Innsbruckban.

Budapestről jelentik: A hideg egyre fokozódik. Budapesten mínusz 2, Sopronban és Magyaróváron mínusz 6 volt a hőmérséklet. Berlinben és Nápolyban 4, Münchenben 10, Innsbruckban 13 fokkal áll a higany a fagy-pont alatt, ezzel szemben Stockholmban 2, Helsingforsban 4 fok melegeget mértek. A jelentések szerint az időjárás továbbra is hideg marad.

Rómából jelentik: Délolaszországban rendkívül hideg idők vannak, így Nápolyban mínusz 3-ra szállott alá a hőmérő. A Popolo di Róma jelentése szerint Palermóban farkasok támadtak meg egy zsúfolt autóbust és csak a soffőr lélekjelenlétének köszönhető, hogy az utasok megmenekültek. Velencében nagy hóvihar volt, egy halászhárka eldőlt és két halász megfulladt.

Halpanamát készül leleplezni egy kormánypárti szenátor.

Cristea érdekes interpellációt jegyzett be ma Bucurestiből jelentik: Érdekes interpellációt jegyzett be ma Cristea kormánypárti szenátor a szenátus interpellációs könyvébe. Cristea az állami halastavak körüli visszaéléseket kívánja szel- lőztetni és interpellációjában követelni fogja, hogy a visszaélés ügyében bevezetett vizsgálat egész anyagát terjesszék a szenátus elé.

Elsősorban követeli a Galatiban elkövetett 19

az állami halastavak körüli visszaélésekről. millió lejes sikkasztás részletének ismertetését. Felvilágosítást követel a szenátor arravonatkozólag, miért szállították le a hal behozatali vámját kilogrammonként 12 lejről 120 lejre, amivel egy Bragermann nevű cég milliókat szerzett, míg az állam körülbelül 100 millió lejrel károsodott. Par- lamenti körökben érdeklődéssel várják a szenátor interpellációját.

Leégett egy ötemeletes bérház Freiburgban.

Eddig 10 lakót mentettek ki, a többi sorsáról nem tudnak.

Baden-Badenből jelentik: Freiburgban ki- gyulladt egy ötemeletes bérház. A menekülő lakók a lépcsőházon nem tudtak lejutni, mert időközben összeomlott. Mentők és katonaság vonult ki és ponyvával fogták fel a legró me- nekülőket. Eddigi jelentés szerint tíz lakót

mentettek meg, a többiek sorsáról még nem tudnak.

A ház egyik lakója akkor érkezett haza, amikor a tűz kibört és riadtan rohant be, hogy kisleányát megmentse. A mentés sikerült ugyan, de mindketten oly súlyos égési sebeket szenvedtek, hogy állapotuk válságos.

Irodalom és művészet

Csányi Mátyás tragédiája.

A nagytehetségű színházi karmester idegileg teljesen összeroppant. — Üldözési félelem vett rajta erőt.

(Arad, december 20.) Az utóbbi időben, különösen színházi körökben aggasztó hírek terjedtek el Csányi Mátyásnak, az aradi színház volt karmesterének egészségi állapotáról. Nagyfokú idegkimerültség vett rajta erőt, amely rendkívül megviselte szervezetét és lelkileg is megrendítette.

Csányi Mátyás két esztendeje nem tartozik szintársulat kötelékébe. Tavalay leckeadás- sal foglalkozott, az idén leszereződött ugyan Róna Dezső szatmári szintársulatához, azon- ban a szezonkezdésen nem jelentkezhetett, mert hastífusz támadta meg, amely több hétre ágybakényszerítette s midőn fölépült, helyét már nem foglalhatta el Rónánál. Valószínűleg az a körülmény, hogy ebben a szezonban sem tudott tartós szerződésbe jutni, nagy befo- lyást gyakorolt az amugy is ideges természetű Csányi szervezetre és lelki egyensúlyából is kiforgatta.

A hosszú, hetekig tartó tifuszbetegsége alatt teljesen kereset nélkül állott, most tél előtt sem lehetett semmi kilátása az elhelyez- kedésre, hattagu családjával rokonai támo- gatására volt utalva, amit az érzékeny lelki- letű Csányi nem tudott elviselni. Néhány hét- tel ezelőtt idegei teljesen felmondták a szol- gálatot s állapota fokozatosan rosszabbodott. Üldözési félelem hata masodott el rajta, ma- góbazárkózottan előbb csaknem minden idejét a muzsikának szentelte, majd néha rohamok lepték el.

műveinek kottáival az ágy alá menekült s azt hangoztatta, hogy el akarják venni tőle munkált. Többször olyan súlyos roha- mokat is kapott, hogy törni-zuzni kezdett a lakásban.

Kétségbeesett hozzátartozói dr. Kilyényi Alberttel és dr. Hersch Andorral vizsgál- tatták meg, akik egyértelműen föltétlen pihe- nást, idegkíméletet ajánlottak Csányinak. Állandóan dr. Kilyényi kezeli a tragikus sorsu Csányi Mátyást, akinek véleménye szerint ha örvendetesen javulóra is fordul Csányi álla- pota, csak hosszú hónapok múltán fog teljesen felépülni. Tragédiája iránt városszerte őszinte a részvétel és nagyszámu ismerősei aggódva várják állapotának jobbrafordulását.

* Heti műsor. Szombaton: Bolygó zsidó (látványos kiállítású daljáték, premier. C. bérlet.) Vasárnap délután fél 4 órakor: Diákszereltem (operett mérsékelt helyárrakkal.) Este: Bolygó zsidó. Hétfőn: a karácsonyi előadások előkészü- lete miatt nincs előadás. Kedd délután 4 órakor: Kék barlang meséje (nagy gyermekelőadás.)

* Budapesti lap Dálnoki Nagy Lajos köny- véről. Egyik budapesti napilap legutóbbi szá- mában jelent meg Dálnoki Nagy Lajos aradi költőnek legújabb könyvéről az alábbi ismer- telés: A világháborút megelőző években fel- tűnést keltett a Nemzeti Színházban és a Ma- gyar Színházban egy finomtollu poéta, akit sorsa nem a költők közé, hanem a közigazga- tási élet vezető egyénei sorába juttatott. Dál- noki Nagy Lajos, Aradvármegyének egykor ünnepezt és a vármegye minden rétegében közkedvelt alispánja volt ez a kivételes tehet- ségű férfiú, aki prózában és köztölt beszédben egyaránt mestere a tollnak. Borsodvármeg- yének érdemes fia ő, lelkéből, szívéből em- berszeretet és igaz érzés sugálja tollába a leg- szebb, legtisztább gondolatokat. Melankó- liára hajló, szelid életszemlélete vonzotta őt Heinéhez, a németek nagy és mélyen érző poétájához. Borsodmegyében, üdülése köz- ben lefordította Heime újabb költeményeit és a Dalok Könyvéből néhányat. Fordítása szépen simul az eredeti formához. Látható, hogy fő- törekvése, hogy Heinet maradéktalanul adja a magyar közönségnek. Kötete rendkívül iz- léses formában jelent meg a könyvpiacón és kedves meglepetése a karácsonyi könyv- vásárnak. (A. L.)

* Érdekes előadás az Iparos Otthon Kul- turházában. A közönség figyelme az utóbbi időben fokozottabb mértékben fordul azon kulturmunka felé, melyet a falusi műkedvelők fejtenek ki, miután a községekben az ő elő- adásuk helyettesíti a magyar színházat. Az ilyen előadás azért érdekli a városi közönsé- get, mert a szereplők maguk sem a színházi kultúrán nevelődött intellektuális s így nem a színészeket utánozzák, hanem a maguk ter- mézetes, egyszerű, őszinte érzéseit próbálják színjátszó ösztönük segítségével kifejezésre juttatni. Ez magyarázza meg azt a nagy ér- deklődést, amellyel az aradi közönség a gyor- roki műkedvelők vasárnap esti bemutatkozás- sát várja. A gyorrokiak Szenes Béla bájos vig- játékát, „A gazdag leány“-t mutatják be. A szindarab előtt Ordódy Erzsébet énekel néhány Kurucz-műdalt.

* Magyar muzsika a Kőlcsey-egyesületben. Timkó Margit zongoratanárnőt úgy ismerik Aradon, mint aki a híres cigánybandák tempe- ramentumával szólaltatja meg a magyar dalo- kat a zongorán. Vasárnap délután a Kőlcsey- egyesületben a legszebb régi és új magyar népdalokkal fogja elragadni az egyesület tag- jait. Ez a sirvavigadó muzsika lesz a befeje- zése a Kőlcsey-egyesület idei nagysikerű elő-

Szövet, selyem, parchet,
vászon, zsebkendők
karácsonyra
leszállított áron
L. Grünberger & Co. cégnél
ARAD, Str. Motlanu (Forsay-uoca) 2. Hunyadi-palota.

Sok bajnak
veheti elejét
Betegséget és munkaképte-
lenséget hárit el, ha fejtlás
cso jelcni a bevált

Pyramidon
kifeltakut

szendija
Valódiságraert és jósgaert a
törv. véd. „Pyramidon“ név
keszkedik. Ily nevű után-
zatok törvényileg üldözeti-
nek.

Valódi csak az eredeti
„Meister-Lucius“-csomagolásban

adásainak. A szavak magyar muzsikájának előadója lesz Anyos Blanka, aki Arany „Rá- cheljé“-nek szavakával nemesen illeszkedik be abba az ünnepi hangulatba, amelyet Pa- zsitny Bonaventura dr. „Római séta“ és dr. Hersch Andor „Sok szeretet — kevés sze- retet“ címmel jelzett előadása fog a hallgatók lelkébe vinni. Az előadásra az 1929-iki igazol- ványok érvényesek, ujonnan belépett tagok 1930-ra szóló igazolványt kapnak Sándor Fe- renc könyvkereskedésében s ez már a vasár- napi előadásához is beléptijegy. Műsor és hely- biztosító igazolvány is Sándor könyvkereske- désében kapható szombaton.

* Keresztény és zsidó közönség egyaránt a legnagyobb gyönyörűséget fogja találni a Bolygó zsidó premierjében, amely ma este lesz fé- nyes keretek között az aradi színházban. A bibliai idők pompája, felejthetetlenül szép vallásos ké- pek tárulnak a közönség elé csodás kiállításban, amelyek a nagyhírű festmények eredetiel után készültek. Krisztus a kereszten, Krisztus Golgota- utja megrázó élethűséggel kerül színre a Bolygó zsidó keretében, amely egyébként a zsidó világ egykori életéből megkapó realitásokat ad. A mu- zsikája külön eseményszámba megy, Siliga—Ará- nyi operettje valóban pompás keretek között fog bevonulni Aradra. Ezt már maga a precíz előadás is garantálja. Nagy Anci, Lendvay Böske, Voér Paula, Indra Manyi, Kassay, Balázs, Jeney, Joanovits és Csutina a főszereplői a darabnak, amelynek előzetes jelentéséből föl kell még je- gyezni Gömörly látványos színpadait és Gellért gondos dirigálását. A daljáték vasárnap ste színpadon kerül.

* A jó gyermekek öröme a színház igazga- tósága kedd délután látványos gyermekelőadást rendez a színházban, amelyre minden jó kis aradi gyermek hivatalos. Egy nagyon szép gyermek- jarab, az énekes és táncos Kék barlang meséje a Karácsonyi mese kerül színre, amelyet Ditrői Mór írt egyenesen a jó gyermekeknek. Egész se- reg nagyszerű gyermekszereplője van a darabnak, amely minden jelenetével elkápráztatja majd a gyermekhadat.

* Vasárnap délután Diákszereltem, egészen olcsó helyárrakkal, ami különösen abból a szem- pontból kelt érdeklődést, mert az operettek gyöngyi szemének ez az első mérsékelt áru előadása. Az operett természetesen a délutáni előadásban is premier-kiosztásban megy.

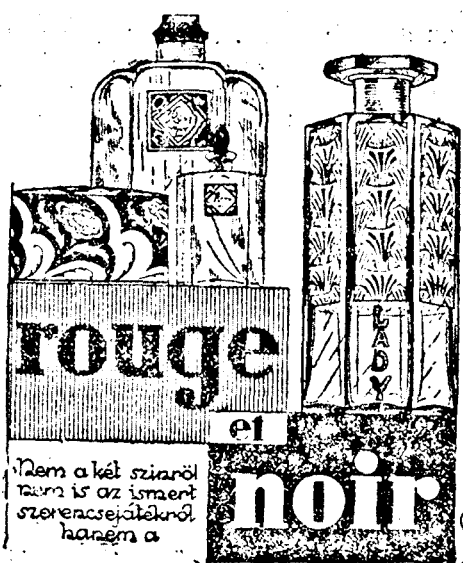
SZENZÁCIÓS CIKKEK.

érdekes közlemények, színes riportok, képek és rajzok tartkítják az Aradi Közlöny vaskos tartalmu, karácsonyi számát.

„Ker örömet szerezni? Akar értéklő
ajándékot vásárolni? Vegyen valódi
ékszeri szöpet, olcsót, jót

Weinberger Ferenc

ékszerésznél Arad, Fischer Eliz-palota.
Nagy karácsonyi vásár!!

gondozott szépség új ápolászszeréről

volt szó, amidőn a napokban egy kis rejtvényt adtunk fel Önnek meglejtésre.

A Rouge et Noir, hölgyeim, a kozmetika legújabb vívmánya, sőt még több is ennél; Rouge et Noir az illat- és lélekletének az eredményein alapszik.

Életünk, hölgyeim, már nem olyan egyszerű többé. Régenté egyedül érzés után székesegyházakat építettek, ma azonban az illatszereket az orvos, a vegyész és a pszichológus segítségével komponálják.

Ennek ellenére a Rouge et Noir illatának álortípusában, senki sem sejtí annak a munkának a nagyságát és nehézségét, amely megalkotását megelőzte.

Eau de Cologne-Parfum-Poudre-Creme
Csakis eredeti csomagolásban

Elképzelhetetlen kellemezes meglepetésben részesül a "Rouge et Noir" cikkek vásárlásánál. Érdelklődjék az Őra illatszerezésénél aki készséggel szolgál felvilágosítással.

Legszébb úgy lesz a
karácsonyfája,
Ha **ÉLES L.**-nél vesz
diszt és cukrot rája.

STALIN 50 ÉVES.

Nagy ünneplés Szovjetországban.

Moszkvából jelentik: A szovjet holnap ünnepli Stalin 50 éves születésnapját. Minden munka szünetel és a tanácsok közgyűléseket tartanak, amelyeken előre megírt határozati javaslatot kell elfogadniok. A javaslat szerint az összes tanácsok a legteljesebb bizalommal viseltetnek Stalin iránt, akinek az ellenzék letörésével sikerült a szovjet uralmát megszilárdítani.

Fizetésrendezés — emelés nélkül.

A köztisztviselők fizetését felemelték — a nyugdíjpénztár javára.

(Arad, december 20.) A Cuvantul legutóbbi száma cikket közöl a köztisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslatról, amely bonyolult számítás keretében ismerteti, hogyan kell kiszámítani a fizetés-cmélést. A lap cikke nyomán az egyik aradi közhivatal számvevőszéki osztályában ma számításokat eszközöltek annak megállapításra, hogy január 1-től kezdve mennyivel lesz több az aradi köztisztviselők fizetése. A számolás meglepő eredménnyel járt. Megállapítást nyert ugyanis, hogy

a fizetések egyetlen lejjel nem emelkednek.

Az előállott szaporulat ugyanis — a törvényjavaslat értelmében — a Központi Nyugdíjpénztárhoz folyik be, úgy, hogy az egész fizetésrendezéssel tulajdonképpen a nyugdíjpénztár jár egyedül jól, amelynek alapjai jelentékeny összeggel megnövekednek.

Volt cári gárdakapitányból — rablóvezér.

Ártalmatlanná tették egy rablóbandát Besszarábiában.

Kisenevből jelentik: A rendőrség nagyobb utonálló bandát fogott el, amelynek vezetője Voronof, a cári gárda egykori kapitánya. A volt kapitány különös viselkedése folytán sikerült a számos utonállást és rablást elkövetett bandát leleplezni, amennyiben Voronof időnkint megjelent Kisenevben és óriási összegeket mulatott el. Ezresekkel teli pénztárcával a város legelőkelőbb szállodájában vett ki lakást és nap-nap után a legvadabb mulatozásokban vett részt. Utána pár hétre ismét eltűnt a városból.

A hatóságoknak szemet szurt a volt gárdatiszt költsége és figyelni kezdték a kapitányt. Hamarosan megállapítást nyert, hogy Voronof egy nagyobb rablóbanda főnöke. Nyomon követték a bandavezért, akit tegnap

a lapusnamegyei Mireni községben négy társával sikerült letartóztatni. Most erélyesen folyik a nyomozás a banda többi tagjának kézrekerítése iránt.

Mozi.

Central mozzó: Szombaton, 5, 7 és 9-kor: **Ime az ember** (Ember tragédiája) Szenzációs társadalmi dráma. Főszerepekben: James Murray és Eleonora Boarman.

Elite mozzó: Új műsor. Hat szép lány szállást keres. Főszerepekben: Jeny Jugo és Verebes Ernő.

Gradiste mozzó: 7 és 9 órakor. Utoljára: **Egy grand kokott naplója**. Főszerepekben: Mary Kyd és Fred Döderlein. Holnapi Matiné a Central és az Elite mozzóban szenzációs lesz.

Marsieu dr. prefektus egységes polgári listát akar.

A prefektus elgondolása szerint a községi választásra megalakítható az egységes polgári blokk, a kommunisták kizárásával. — „Nem akarom a várost és megyét a magyarság nélkül kormányozni”.

(Arad, december 20.) Általános érdeklődést keltett az Aradi Közlöny mai számában közölt hír, amely szerint a Magyar Párt központi elnöki tanácsa elvben megállapodást létesített a nemzeti-parasztpárttal a községi választásokra nézve. Ez ügyben ma beszélgetést folytattunk Marsieu Justin dr. megyei prefektussal, aki a következőket mondotta:

— Nem tudom még melyek a megegyezés részletei. Ha politikai megállapodásról van szó, amelyet a kormány a Magyar Párttal kötött a többi párt ellen, végrehajtom a kormány utasítását. Ha azonban nem politikai megegyezésről van szó, hanem közös polgári listáról, akkor tovább folytatom munkámat az összes pártok bevonásával a polgári blokk megalakítására.

Egy állítólagos erdélyi földbirtokos össze akarja vásárolni az optások birtokait Budapesten.

Nagy Dénes spekulációja. — A rendőrség megindította a nyomozást.

Budapestről jelentik: A rendőrfőkapitány-ág egy feljelentés alapján különös ügyben indította meg a nyomozást. Egy magát Nagy Dénesnek nevező, állítólagos erdélyi földbirtokos végigjárta a Budapesten lakó összes erdélyieket, akiknek földbirtokuk van és az optánsperrel kapcsolatban követeléseik vannak a román állammal szemben. Nagy Dénes ajánlatot tett nekik, hogy erdélyi birtokaikat holdként hetven pengőért megvásárolja.

Igen sokan visszautasították az ajánlatot, mert a földeket a román állam holdként 180 pengőre értékeli, azonban sokan, akiknek pénzre volt szükségük, megkötötték a birtok-eladási szerződést. Legutóbb ismét ilyen üzletet csinált az illető, kézhez vette a szerződést, azonban az eladóval még valami anyagi differenciái voltak, amelyeknek elintézésére

találkát adtak egymásnak. Ettől a naptól kezdve Nagy Dénes eltűnt Budapestről. A birtok eladója feljelentést tett a rendőrségen, ahol eddig is kiderült, hogy Nagy Dénes számos Budapesten lakó erdélyi földbirtokostól vásárolta meg földjét. A rendőrség nyomoz, hogy mi lehet ennek a manipulációnak hátterében.

Karácsonyra:

Meséskönyvek 35 lejtől,

Verne művei 50-től 70 lejig,

Töltőtollak, Játékok legolcsóbban:

Sándor Ferencnél, a megyeházzal szemben.

Harisnya, keztyű nagy választékban olosó árban Weisz és Benjamin cégnél.

H I R E K.

— **Időprognózis.** Egyelőre hideg és túnyomóan száraz idő várható.

— **Liberális támadás Pop C. István kamarai elnök ellen.** Bucurestiből jelentik: A Viitorul, a liberális párt hivatalos lapja erős támadást intéz Pop C. István, a kamara elnöke ellen, mert az Ordinea című lap parlamenti tudósítóját kiltította a kamarából, azzal az indoklással, hogy a valóságnak meg nem felelő tudósítást közölt a parlament üléséről. A liberális hivatalos organum visszaélésnek minősíti a kamarai elnök intézkedését és számol azzal is, hogy az Ordinea után a Viitorul munkatársának kiltítása következik.

— **A belga királyi pár a pápánál.** Brüsszelből jelentik: Maria José és Umberto olasz trónörökös esküvője alkalmával a belga királyi pár január 7-én meglátogatja a pápát.

— **Pop Danila — kolozsvári polgármester-jelölt.** Bucurestiből jelentik: A Curentul hiradása szerint Pop Danila hadosztályparancsnokot, aki nemsokára nyugdíjba megy, Kolozsvár polgármesterévé fogják kinevezni. A tábornok tavasszal foglalná el új állását.

— **A Lupu-párt kongresszusa tart vasárnap Aradon.** A Lupu-féle országos parasztpárt vasárnap délelőtt tartja Aradon kongresszusát. A nagygyűlésen részt vesznek Lupu Miklós dr. volt miniszter, Borcea volt közoktatásügyi miniszter, Budisteanu, Mavrodin, Florea volt képviselők és Peican ismert bucuresti-i ügyvéd.

— **A liberálisok külön listával vesznek részt a községi választásokon.** Bucurestiből jelentik: A Lupta írja, hogy a liberálisok véglegesen döntöttek, hogy külön listával mennek a községi választásokba. Az a hír terjedt el, hogy az averescanusok és a lupisták közös listát állítanak össze. A lap erősen cáfolja a hírt.

A finom harisnyákat

manapság csak LUX al mossák.

Senki sem olyan jó, mint a LUX, mert teljesen ártalmatlan a vékony seelymazzára és alaposan tisztít. Tedd összes értékes moszivalóidat egy tál meleg Luxoldatba. Ezen krémszerű oldat, ahogy nem árt a fehér kezeidnek, úgy nem árt a legfinomabb szövésedeknek sem. — Nem szabad a LUX-al dörzsölni. — Ismét és ismét nyomkodd a habot keresztül a szövésedeken.

LUX — ot nem lehet kapni sehol sem kimérve, hanem csakis eredeti csomagolásban.

Ára mindenütt:

Nagy doboz Lei 30.—

Kis doboz Lei 15.—

2745

— **A pápa ma tartotta meg aranymiséjét.** Rómából jelentik: XI. Pius pápa ma reggel háromnegyed 7 órakor magánemberként elhagyta a Vatikánt és a lateráni bazilikába ment, ahol misét pontifikált. A pápa ma tartotta meg aranymiséjét. Délelőtt 10 órakor XI. Pius pápa ismét visszatért a Vatikán-államba.

— **Pécskán nincs karácsonyfa.** Kaptuk a következő levelet: Pécskáról jöttem be Aradra és örömmel láttam, hogy itt meglesz a gyermekek öröme a szent ünnepekre, mert karácsonyfát árusítanak minden uccsarkon. Bizony ebből a cikkből nálunk, Pécskán egyáltalában nincsen. Félünk, hogy gyermekeink az idén karácsonyfa nélkül maradnak. Jó volna, ha egy értelmes árusító idejében gondoskodna arról, hogy karácsonyfa kellő mennyiségben nálunk is kapható legyen. Egy régi előfizető.

— **Kimutatás az aradmegyei utakról.** Az új uttörvény — mint ismeretes — előírja, hogy minden megyében készítsenek részletes kimutatást az utakról és ezt terjesszék az utakat kezelő autonómpénztár elé. Ma elkészítették az aradi prefekturán a kimutatást, amely szerint a régi megyei utak Aradmegyében 558.020 kilométert tesznek ki. A vasuti állomások felé vezető megyei utak hosszúsága 23.776 kilométer, a jelenlegi átszervezés folyamán a megyeinek deklarált utak hossza 93.185 kilométert tesz ki. Összesen tehát Aradmegyében 674.981 kilométer megyei út van. A vicinális, illetve községi utak összesen 167.511 kilométer hosszúságúak, amiből a régi vicinális utak 114.304 kilométert, az újak 53.207 kilométert tesznek ki.

— **Önvédelemből lötte le a községi rendőr a mondorlaki gazdát.** Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy november 17-én Nedescu Péter mondorlaki községi rendőr lelőtte Kontrás Tódor gazdálkodót, aki sérüléseibe belehalt. A rendőrt letartóztatták és azóta vizsgálati fogságban volt. Ludosan vizsgálóbíró Nedescu ügyében lefolytatta a vizsgálatot és miután megállapítást nyert, hogy a rendőr jogos önvédelemből használta fegyverét, ma szabadlábra helyezte.

— **Egy tanítónövendék különös halála.** Szegedről jelentik: Kiss János tanítónövendék mellhártyagyulladásra feküdt a szegedi kórházban. Lázálmában felkelt és az ablakon át kiugrott, de nem történt semmi sérülése. Saját lábán felment, visszafeküdt az ágyba, ahol egy óra múlva meghalt. Mint megállapították, a halál nem az esés következtében, hanem a mellhártyagyulladás miatt történt.

Nyakkendők, kalapok legnagyobb választékban „Chic” Hegedüs és Goldmann cégnél

— **Szabadlábra helyezték a megvesztegetéssel gyanúsított aradi detektiveket.** Jelentették, hogy a rendőrség letartóztatta Hisie Ferenc és Pascu János detektiveket, mert azzal vádolták őket, hogy meg hagyták magukat vesztegetni Lakatos Róza cigányasszonytól és vadházastársától, Kolompár Károlytól. A vizsgálóbíró azonban mindkét detektivet szabadlábra helyezte.

Karácsonyra leghasznosabb ajándékok 34 lejtől **OLÁH SANDOR** könyvkereskedésében.

— **Tűz a szépművészeti múzeumban.** Párisból jelentik: A szépművészeti múzeumban ma tűz ütött ki. Egy előszoba parkettája és faburkolata égett le, a kár jelentékeny.

Autós banditák elrabolták egy bank pénzbeszedőjét Párisban

Vakmerő gaztett a világáros kellős közepén. — Hetvennégyezer frankot zsákmányoltak a rablók.

Párisból jelentik: A Crédit Lionnais 61 éves pénzbeszedőjét ma délelőtt a város legforgalmasabb uccájában autós banditák megragadták, autóbába dobták és magukkal vitték. A pénzbeszedőt kifosztották. 74.000 frank készpénzt vettek el tőle, majd egy külvárosi utcán kidobták az autóból és továbbrobogtak.

A pénzbeszedő vallomása szerint a tettesek hárman voltak, de személybeírását nem tudott róluk adni, mert arcát kendővel letakarták. A szemtanúk bemondása alapján megállapították az autó számát és kiderült, hogy a banditák az előző nap lopták az autómobil.

Óriási hajókatasztrófa Hollandiában.

Az Ems-csatornán felrobbant egy vontatógőzös. — A szétrepülő roncsok beszakították a közelben levő groningeni házak tetejét. — Négy halottja és 26 súlyos sebesültje van a robbanásnak.

Amsterdamból jelentik: Az Ems-csatornán Gronningennél egy vontatógőzös a csatorna egyik hidja alatt felrobbant. A hajó kettészakadt és elmerült. A robbanás három matrózt a levegőbe repített és a környező házak tetejére dobott. Több súlyosan megsebesült. A robbanás átszakította a hidon keresztülvezető gázcsöveket és a gáz meggyulladt.

A De Ondernening vontatógőzössel történt szerencsétlenségről a késő esti órákban még a következőket jelentik: A gőzös kazánja túlterhelés következtében felrobbant és széttepte az egész

gőzöst. A különböző vasdarabok 150 méter magasságra repültek. A roncsok részint a csatorna vizében süllyedtek el, részint a közelben levő házakra repültek. Több ház teteje és legfelsőbb emelete beszakadt. Sok lakót, akiket ágyukban fekvé ért a szerencsétlenség, súlyosan megsebesítettek.

A két szerencsétlenül járt hajóútó közül az egyiknek holtteste egy lakásba esett. A másik hullájának fejét a bürzeépület mellett, az uccán találták meg.

A robbanás zaja az egész város alvó lakosságát felriasztotta álmából. A négy halotton kívül eddig huszonhat súlyos és több könnyű sebesültről tudtak. A vontatóhajó parancsnokának felesége és hűga eltűntek. Valószínűleg a csatornába fulladtak.

Most érkezett

5000

méter

Bemberg selvem-barchend

izléses mintákban garantált mosó

120 Lei.

Legszöb, legpraktikusabb karácsonyi ajándék

SZENTGYÖRGYI

divatruházában

ARAD, Neuman-palota.

— **Loubet volt francia köztársasági elnök súlyos beteg.** Párisból jelentik: Montellimarból jelentik, hogy a 91 esztendő Loubet volt köztársasági elnök állapota 24 óra óta válságos.

— **A hatóságok karácsonyi szünete.** Bucurestiből jelentik: Belügyminiszteri rendelet értelmében a hatóságok karácsonyi szünete hétfőn délelőtt kezdődik.

— **Szabadlábra helyezett ezredesek.** Bucurestiből jelentik: Fortuna és Popescu ezredeseket, akiket megvesztegetés miatt letartóztattak, ma a hadbírószék szabadlábra helyezte.

Gramofonok és lemezek

nagy választékban

Hegedüs né Aradon.

— **Bizonyítványhamisítás Zarádon.** A boroslenői csendőrség jelentette telefonon az aradi ügyészségen, hogy a szolgabírói hivatal bünvádi feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki Crisan György zarádi lakos nevére községi pecséttel ellátott hamis bizonyítványt állított ki. A bizonyítványhamisító kézrekerítésére megtették a szükséges intézkedéseket.

Legfinomabb kivitelben

150 lej 6 drb. levelezőlap-fénykép

KOSSAK és SCHWARZ fényképezési műteremben. Arad, Str. Bratlanu 8. (volt Weltzer-uca) készülnek.

Leghatásosabb vértisztító és hashajtó a

dr. Földes-féle Solvo-pilula.

Készíti dr. Földes-gyógyszertár, Arad.

LEGUJABB.

Felfüggesztették Berlin autonómiáját

A munkanélküliek karácsonyi segélye miatt állami ellenőrzés alá vették a német főváros pénzügyeit.

Berlinből jelentik: Berlin város közgyűlése tegnap 6 millió márkát szavazott meg karácsonyi segélyül a munkanélkülieknek. Emiatt, de mivel egyébként is több kifogást találtak a német főváros pénzügyi vezetésére

körül, a porosz állam pénzügyi ellenőrzése alá került Berlin és állami biztost rendeltek ki a város pénztárába. A főváros autonómiájának felfüggesztése példátlan, nagy szenzációként hatott.

Helybenhagyta a szegedi tábla az Aradon elfogott rablógyilkos büntetését.

Csofás Péter életfogytiglani fegyházbüntetését jóváhagyták Szegeden.

Budapestről jelentik: A szegedi tábla ma helybenhagyott egy életfogytiglani ítéletet, amelyet a gyulai törvényszék, mint elsőfokú bíróság hozott egy Aradon elfogott rablógyilkos ügyében. Az ügy részletei a következők:

Még 1915-ben történt, hogy Csofás Péter gyulai illetőségű legény meggyilkolt Gyulán egy asszonyt, annak 14 éves leányát és elrabolta 170 aranykoronáját. A gyilkosság elkövetése után elmebaj tört ki rajta, elmegyógyintézetbe került,

ahonnan 5 esztendő múltán megszökött. Aradon azonban a román hatóságok elfogták és régi bünéért ki is adták Magyarországnak. A gyulai törvényszék ez év tavaszán hozott ítéletet ügyében és életfogytiglani fegyházra ítélte Csofást, aki azonban felebbezással élt az ítélettel szemben és így az a szegedi felebbeviteli bíróságot foglalkoztatta. A szegedi tábla nem adott helyt Csofás érveinek és helybenhagyta az életfogytiglani fegyházra szóló ítéletet.

IPAROS SORSJEGYEK huzása: December 30.

— **Sikkasztás egy kolostorban.** Isiből jelentik: A Curenul hiradása szerint az egyházi hatóságok nagy visszaéléseket lepleztek le a Seculul kolostorban. A vizsgálat megállapította, hogy a kolostor főnöke: Ungurean Evghene, valamint Damaschiu Trofiu, a gazdasági főnök el-sikkasztották a kolostor vagyonának tekintélyes részét és visszaéléseket követtek el a tengeriliszt eladása körül is. Mindkét bűnös szerzetest fegyelmi uton elhelyezték, míg a kolostor élére mások kerültek.

Karácsonyi és újévi lev. lapok
vizsgálatára is **KERPE L.-né!**

— **Földesuszamlás Magyarországon.** Székeshérvárról jelentik: Vértés-Dobos községben földesuszamlás történt ma délelőtt, amely három házat sodort el. A házakban nem tartózkodott senki és így szerencsére emberáldozata nincs a katasztrófának. A hegyoldal még mindig mozog és ezért a szükséges óvintézkedéseket megtették.

ÉKSZEREK, ÓRAK,
alkalmi ajándékok legjobb bevásárlási helye
REINER, Arad, Színház mögött.

— **Megbénult a forgalom a newyorki kikötőben a köd miatt.** Newyorkból jelentik: A kikötők előtt levő áthatolhatatlan köd miatt a forgalom ugyszólván teljesen leállt. Ötven hajó vesztegel a nyílt tengeren, a révkapitányság megtiltotta a kikötőbe való behatolást, mert a tegnapielőtt a kikötő bejáratánál elsüllyedt Viktória gőzös esetleg veszélyes lehet a bejövő hajókra és helyét a nagy köd miatt eddig nem tudták körülbójázn.

Új raktár!
Karácsonyra könyvet,

jó szellemű katolikus kiadást vásároljon
olcsón gyerekeknek és felnőtteknek

„Egyházi műkereskedésben“

Könyvtárak, imakönyvek, szentképek
dus választékban.

— **A vasúti fűtő balesete.** Ma este az állomás egyik tolató mozdonyán szolgáló fűtő, Junkán Romulus arcát egy felrobbant koksz-tömög sulyosan összeroncította. Az előhívott mentők eszméletlen állapotban bezárást hoztak a kórházba, ahol azonnal műtétet hajtottak végre rajta. Állapota nem ad aggodalomra okot.

Rosznak a gazdasági viszonyok.

Kis pénzért csak nálunk talál alkalmas karácsonyi ajándékot. Oláh Sándor könyvkereskedés

— **Oltják a moreni-i szondatüzet.** Bucurestiből jelentik: A moreni-i szondatüzet oltása eredményesen halad előre. A beállott nagy hideg kissé késlelteti a munkálatokat, de máris szép eredményeket értek el. Érdekes látvány, hogy a lángoló szondákat állandóan melegedő munkanélküliek állják körül.

— **Kéménytűz Aradon.** Ma este 7 órakor jelentették a tűzoltóságnak, hogy a Batthyány-ucca 7. szám alatt egy földszinti lakásban kéménytűz ütött ki. A kivonult tűzoltóság a tüzet hamarosan lokalizálta. Az anyagi kár jelentéktelen.

ARADIAK BUDAPESTEN! A Belvárosi Kávéház az aradiak találkozóhelye Budapesten. Jár az Aradi Közlöny!

— **Jelentkezniök kell a lakhelyüket változtatóknak.** Az aradi rendőrkezesztura felszólítja a város polgárait, kik illetőségi helyüket megváltoztatni óhajtják, hogy azon város, vagy fahi népesség hivatalánál, illetve előjáróságánál, ahová új lakhelyüket helyezik, 15 napon belül feltétlenül jelentkezzenek az előbbi város kijelentő szelvényével (Buletin de schimbare). A rendelet ellen vétőket a rendőrség 500 lejűl 10.000 lejűg terjedő pénzbüntetéssel sújtja.

Junian váratlanul a régenstanács elé terjesztette az új sajtótörvényt.

Az igazságügyminiszter a minisztertanácsnak be sem mutatta a törvénytervezetet. — Junian nyilatkozata.

Bucurestiből jelentik: Junian Gergely igazságügyminiszter ma betervesztette a régenstanács elé az új sajtótörvényt. A törvény nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert még a minisztertanácsnak sem mutatta be és a kormány több tagja is a lapokból értesült róla. A Rador munkatársa kérdést intézett az

igazságügyminiszteriumhoz arravonakozólag, hogy mit tartalmaz a törvény? A miniszter válasza a következő volt:

— **Komoly újságíróknak nem kell tartani tőle.** Az új törvénynek ugyanis az az alapja, hogy a becsületet megvédje a rágalmozókka szemben.

Tűz a newyorki földalatti vasuton.

Rövidzárlat okozta a tüzet. — A nagy pánik következtében ötvenen megsebesültek.

New-Yorkból jelentik: A földalatti vasuton Brooklyn és Manhattan között rövidzárlat következtében tüzet ütött ki. Ötven ember megsebesült. Brooklyn végállomására rendőri különítményeket és mentőket küldöttek.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy a vasut egyik hat kocsiából álló szerelvénye az East Rower alatt épült alagutban rövidzárlat következtében kigyulladt. A vonatvezető észrevette az áramvezető sínek közül felgomolygó füstöt és megállította a vonatot. Ez nagy iz-

galmat okozott az utasok között, akik közül többen verekedni kezdtek, hogy a kijáráshoz jussanak. A szörnyű tumultusban sokan szenvedtek zúzódást, másokat a bevert ablaktáblák sebesítették meg. Miután kikapcsolták az áramot, az utasok kitudultak az alagutba. Néhányan a háromszáz méter távolságban levő legközelebbi állomás felé rohantak a sötétségben. Összesen ötvenen sebesültek meg súlyosan köztük nők is.

Sokolnikow a walesi herceg előtt.

A szovjetnagykövete átadta megbízólevelét.

Londonból jelentik: Sokolnikow György londoni szovjet nagykövet ma átadta a megbízólevelét a walesi hercegnek. A nagykövet és kísérete két udvari fogaton hajtattott a St. James-palotába s a kihallgatás tíz percig tartott. Sokolnikow megbízólevelének átnyújtása

után hosszasan tárgyalt Henderson külügyminiszterrel. A Reuter-iroda úgy tudja, hogy ekkor történt meg a jegyzékcseré Anglia és a Szovjet között a propagandaküldetés vonatkozásában. Ovey moszkvai angol nagykövet holnap adja át megbízólevelét.

Legalkalmasabb

ajándék
ernyő, nyakkendő!

Oriási választék! • Leszállított gyári árak!

TRANSYLVANIA

speciális ernyő és nyakkendő áruház

Fischer Eliz-palota.

— **Tíz napos szabadságot kapnak a csapattisztek.** Bucurestiből jelentik: Miniszteri rendelet értelmében a csapattisztek szombattól kezdve tíz napi ünnepi szabadságot kapnak.

— **Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleményei.** Értesítjük az állomáson fizetett CFR és volt MAV-nyugdíjasokat, hogy nyugdíjkezeskedéseiket sürgősen vegyék ki az állomás iktató hivatalból. Továbbá tudatjuk az össz nyugdíjasokkal, hogy az 1930. évre mindjárt január elseje után mindenki szerezze be attól a rendőrhatalósági kerülettől, ahol lakik, az életbenléti bizonylatot, mert enélkül nyugdíját nem fogják sehol folyósítani. F. hó 23-tól, hétfőtől kezdve innep van a hivatalokban, esküre csak f. hó 27-én, pénteken lehet jelentkezni. Az elnökség.

— **Áramszünetelés.** A villanytelep közli, hogy vasárnap, f. hó 22-én vezetékjavítás miatt az áramszolgáltatás szünetelni fog: 1) Reggel 8—11 óráig Calea Banatului (ujaradi uton), a Maros folyó Calea Saguna (Választó-ucca), V. Stroiescu (Teleky-u.), Eminescu (Deák F.-u.), Baritiu (Rákóczi), Cercetaşilor (Szent Pál-u.) által határolt részeken. 2) Délelőtt 11—2 óráig a Perneavaban (Erzsébetváros).

— **Mesedélután a Minorita Kulturházban** kedden délután 4 órakor, karácsonyi hangulatot varázsol a gyermekek lelkébe.

— **December 25-én, karácsony első napján** este 9 órakor az aradi nyomdászok műsoros táncestélyt rendeznek a Gutenberg-Otthonban, a Gutenberg-Dalkör közreműködésével.

— **A „Nyugat“ karácsonyi száma** ma megjelent. A rendkívül gazdag ünnepi szám a legjobb nevű magyar írók munkáit hozza. A kettős szám ára 60 lej, negyedévi előfizetés 300 lej. Főbizományos: Pallas, Cluj, Strada I. Ratiu A.

5 perccel kivégzése előtt kapott kegyelmet

Egy rosszul sikerült
védekezés következménye.

New-Yorkból jelentik: Rendkívül érdekes eset színhelye volt a napokban a newyorki Sing-Sing fegyház. A híres börtön kivégzési termében már felállították a villamosszéket, ott volt az orvos és a hóhér is, aki megnézte a kapcsolótáblát, segédei megvizsgálták a szék vezetőit, hogy minden rendben van-e, bejöttek az újságírók és a fegyházigazgató megtartotta utolsó szemléjét, hogy mindenki elfoglalta-e helyét és megkezdődhetik-e a kivégzés, amelynek 10 perc múlva kellett végbemennie és amelyre halálos aggodalom között várt a siralomházban az elítélt.

Ekkor váratlan esemény történt. Egy szolga futott izgatottan be a terembe és kereszte a direktort, akivel közölte, hogy Roosevelt, New-York állam kormányzója akar vele beszélni. Az igazgató irodájába sietett és mikor onnan visszajött, örömtől remegő hangon újságot az egybegyűlteknek:

— Nem lesz kivégzés, a kormányzó megkegyelmezett az elítéltnak...

Ezután bementek a siralomházba. A delikvens azt hitte, hogy most viszik utolsó útjára

Izgalmas jelenet a Sing-Singben. az amerikai Gaetan.

és imádkozva hullt térdre, amikor megtudta, hogy büntetését életfogytiglani fegyházra változtatták át. Az elítéltet különben Frederik Édelnek hívják és egy színészno meggyilkolása miatt ítélték halálra. Édel barátja volt a színészno, aki azonban nem tartotta nagy erénynek az asszonyi hűséget és Édelen kívül másokkal is kezdett viszonyt, úgy, hogy a fiatalember két évvel ezelőtt borzalmas kegyetlenséggel kalapáccsal verte agyon.

Ezen a címen is emelt vádat ellene az ügyészség. Édel azonban állhatatosan tagadott, azt hitte, hogy újból föl fogják menteni, mint 1925-ben, amikor egy korcsináros meggyilkolásával vádolták meg, de bizonyítékok híján felmentették. Ezúttal azonban eltévesztette számitását és csaknem a villamosszékre került, mivel Roosevelt kormányzó öt perccel a kivégzés előtt megkegyelmezett neki. Ha őszinte vallomást tett volna az esküdtszék előtt, mindössze pár évi börtönbüntetést kapott volna, az erőszakos felindulásban és féltékenységgel miatt elkövetett gyilkosságért.

Kommunista napilap indul Londonban.

Az angol kommunista-párt új politikája: A Labour Party elleni küzdelem. — Sokolnikowot kedvetlenül fogadták az angol fővárosban.

Londonból jelentik: Újév után új napilappal gyarapodik az angol sajtó. A kommunisták „Daily Worker” címen napilapot indítanak. A szükséges tőkét Moszkva bocsátotta az angol kommunisták rendelkezésére. Ezt a lap megindulását bejelentő hirdetések nyíltan bevallják.

— A „Daily Worker” — mondja többek között a kibocsátott előfizetési felhívás — mozgósítani fogja az angol tömegeket a szakszervezetek zsarnoksága, az angol kapitalizmus és annak jelenleg hatalmon levő lakója, a munkáspárt ellen, helyre fogja állítani az összeköttetést az angol munkásság, az indiai kommunista szervezetek és a délafrikai proletáriátus között. Az angol kommunista párt új politikája a Labour Party elleni küzdelem lesz.

— Akár mihez is nyulnak ezek az emberek, legyen az munkanélküliség, szénbányászati, vagy India kérdése, mindenütt az agent provokátor szerepét játsszák, amennyiben a munkásság elégedetlenségét kihasználják arra, hogy elvegyék kedvüket a további harcoktól.

Eddig az új kommunista napilap előzetes reklámja. Az angol polgári körök aggodalma tehát máris igazolva van a munkáskormány azzal a cselekedetével szemben, amellyel felvette a diplomáciai viszonyt a szovjettel. London feltétele ugyan az volt, hogy a szovjetnek meg kell szüntetni propagandáját angol földön, a szovjet azonban csak azzal ment bele a diplomáciai viszonyba, hogy a propaganda megszüntetéséről majd Londonban fog tárgyalni már akkreditált követe. A kommunista napilap alapítása azonban azt bizonyítja, hogy erre Moszkva nem is gondolt.

Amint ismeretes, a szovjet új követe, Sokolnikov György, a napokban már megérkezett Londonba. Fogadtatása bizony kissé savanyu volt. Ennek oka jórészt abban rejlik, hogy az utóbbi időben különféle „orosz szenzációk” fordultak elő, amelyek nemcsak a szovjetkormányra voltak kevésbé kellemesek, hanem ami még fontosabb, olyan természetiek voltak, hogy igen érdekes olvasnivalóval is szolgál-

tak, szóval a közvélemény figyelmé erősebben terelődött rájuk. Például: egy csomó halálos ítélet, ellenforradalmárok agyonlövésése, amit különben maga a szovjet is beismert, a német telepesek tömeges menekülése a szovjetparadicsomból, a hírhedt Bessedowsky-affér, a tanulmányutjukról visszatért angol bányászok lesújtó jelentése az oroszországi viszonyokról, vagy a londoni ladymayorres nővérenek előgátása Moszkvában csak azért, mert az illető hölgy a bibliából olvasott fel s még sok egyéb. Az angolok fejüket csóválják az ilyen hírek olvastán és joggal kérdezik, olyan kellemes lesz e egy ilyen civilizálatlanul viselkedő kormány kiüldöztjét vendégül látni az „Old dear London” falai között.

Angol szokás szerint egyelőre még várakozó állást foglal el a közvélemény ezzel a problémával szemben, de a várakozás nincs híján egy bizonyos savanyu humornak. A szovjet hatalom 30.000 font sterling nyombani lefizetése és évi hatezer font sterling bér mellett London egyik legragyogóbb palotáját szemelte ki a követség székhelyéül, a Marlborough herceg birtokában levő Sunderland palotát, amelyet Vanderbilt építtetett 1895-ben leánya, Conuelo számára, amikor az férjhez ment az angol herceghez. Ebben a negyedben él az angol arisztokrácia és természetesen, hogy ez nincsen túlságosan elragadtatva az új szomszédságtól.

Görögország államforma-változás előtt.

A görög royalisták nem hajlandók olyan nyilatkozatot adni, hogy tartózkodnak a királyság proklamálásáról.

Athénből jelentik: A görög kamara keddi ülésén Venizelosz bejelentette, hogy a kormány hajlandó népszavazást elrendelni abban a kérdésben, hogy Görögországban visszaállítsák a királyságot.

A bejelentés után Venizelosz erélyes szavakkal fordult Kalbariszhoz, a royalista párt vezéréhez és felhívta, hogy pártja nevében jelentse ki, hogy amennyiben a legközelebbi görög parlamenti választásnál a royalista párt többségre jut, tiszteletben tartja az államformát és nem fogja a királyságot az országra

ráoktrojni. Hangoztatta Venizelosz, hogy a királyság visszaállítása miatti aggodalom Görögország köztársasági érzelmi lakosságát arra fogja bírni, hogy a royalisták ellen fogjanak össze és közös frontban tömörüljenek.

Kalbarisz a miniszterelnök felszólítására azt válaszolta, hogy a népszavazás elrendelését helytelennek tartja. Arra ígéretet tett, hogy amennyiben a royalista párt többségre kerül, nem veti fel az államforma kérdését. Venizelosz azt kívánta, hogy a royalista párt vezetői írásban tegyenek hasonló nyilatkozatot, a párt azonban kijelentette, hogy erre nem hajlandó.

ANIG ÖN ALSZIK
A
DARMOL
DOLGOZIK

Ma este mielőtt lefekszél, vegyen be **Darmol**-t és holnap reggel jó kedvvel és friss erővel ébred. **Almatlansága, idegessége, fej- és derékfájdalmi,** valamint gyermekeinek **csalánkiütése** ugyanis nagyon sok esetben a székrekedés következménye. Ezért van szükségük önnek és gyermekeinek **Darmol**-ra, az enyhe és biztos hatású **csokoládés hashajtóra**. Kifejezetten **Darmol**-t kérjem, mert csak a **Darmol** hozza meg önnek és családjának a várva-várt enyhülést. Egy doboz elég 20-30-szori használatra.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

SZOMBAT, december 21.

Bucuresti. 17.30. Zenekari játék. 21. Színházi előadás. — **Belgrád.** 19. Rádiónégyes. 21. Hegedűjáték. 23.30. Táncczene. — **Berlin.** 22. Tarka-est. Utána: Táncczene. — **Leipzig.** 20.30. Berliini operettek részletei. Majd: Táncczene. Utána: Gramofon. **Wien:** 18.45. Zene. 19.15. Kamarazene. 21.30. Dal- és operett-est. 24.30. „A tizenkettedik óra” című hangjáték. — **Budapest.** 10.15. A rádió házi-kvartettjének hangversenye. 1. Déli harangszó. 1.05. Gramofonhangverseny. 5. Meister Ferenc dr. előadása: 1. Bem apó karácsonyi ajándéka Kolozsvárnak. 2. Bem apó nagyszabeni csele. 6. A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 7. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 9.15. Kacsóh Pongrác emlékünnepe. Majd a Fejcs szalonzenekar, az Ostende-jazz, továbbá Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye.

VASÁRNAP, december 22.

Bucuresti 21. Zongorajáték. 21.45. Galman tenorista estje. 22.30. Hegedűjáték. — **Belgrád** 13.20. Déli zene. 21. Debussy-est. 22.50. Erte operaénekes estje. 23.50. Táncczene. — **Berlin** 22.35. Táncczene és népszavazás eredménye. — **Katowice** 21.15. Zene Krakóból. 24. Táncczene. — **Königsberg** 21.15. A königsbergi női terecett hangversenye. 23.30—1.30. Táncczene. — **Leipzig** 21. Bach Karácsonyi oratóriuma Leipzig város tanácsának rendezésében. 23. Táncczene. — **Milanó** 21.30. Bizet Camen c. operája. Utána könnyű zene. — **Prága** 22. Népdalok. 22.30. Zongoraverseny. 23.15. Kávéházi zene. — **Wien** 19.30. Smetana „Életéből” c. vonósnygyese — **Budapest** 11. Egyházi zene és szentbeszéd. 12.15. Unitárius istentisztelet. 1.30. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 5. Rádió Szabad Egyetem. 8. Színműelőadás a Studiobau. Molière: „A Misanthrop.” 10. Gramofonhangverseny. 11.15. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

— **Ma megjelent a Der Deutsche Rundfunk** legújabb karácsonyi száma, a következő érdekes tartalommal: A rádió, mint a gyermekek játékszere. Könyvek és képek. Karácsonvi levelek. A rádió a zenei oktatásban. A rádió karácsonya, Technikai újítások és még számos érdekes, illusztrációkkal tarkított riport. Ezenkívül a világ összes leadóállomásainak december 22-től 28-ig szóló részletes műsora

IPAROS OTTHONBAN gyermek-kolon kezdődik december 27-én pénteken délután Schillinger Baba

okl. táncanárno vezetése alatt. Beiratkozás minden nap este 6 órától az Iparos Otthonban.

INGYEN AD minden felvételhez egy művészi kivitellű nagytánc és egy zsebtükör, saját arcképpel. **Stojkovits és Bókás** P. Avram lant (Szabadság-tér)

Ma, szombaton a Városi Kávéházban nagy Karácsonyi Tombolaest.

Nyereménytárgyak **Fischer** Mór porcellánkereskedésben (Fehér Kereszt épület) kirakatiában megtekinthető

IPAROS OTTHON tánciskolája minden vasárnap d. n. 5-7 óráig Tea-délutánt tart.

Karácsony mindkét délutánján szintén tea-délután lesz. Belépődíj nincs. Tea-jegy 36 lej. Szalon zene.

KÖZGAZDASÁG.

Közel 13 milliárd a vasut költségvetése.

Hatszázhárom milliós emelkedést várnak a január 15-i tarifaemelésről.

Bucurestiből jelentik: Ma nyilvánosságra hozták a CFR. részletes költségvetését. A költségvetés végösszege 12 milliárd 900 millió lej. A kiadásoknál a fizetések 5 milliárd 865 millió lej, a CFR. iskolái 45 millió 50.000 lej, a nyugdíjak 432 millió lej, a CFR. munkáspénztárának kiadásai 400 millió lej tesznek ki. A vasuti kocsik és mozdonyok fenntartása 2 milliárd 710 millió 755.000 lebe kerül, amiből a magánvállalatoknál megrendendő új anyagok 1 milliárd 615 millió lej tesznek ki. Fűtő-

anyagok részére 1 milliárd 830 millió lej vettek fel.

A bevételekből az 1930. évi tarifabevételre 11 milliárd lej irányoztak elő. A január 15-én életbe lépő öt százalékos tarifaemelés 603 millió 301.000 lej fog eredményezni, a speciális megállapodások folytán keletkezett bevétel 1 milliárd 190 millió 699.000 lej, míg a használatlan anyagok eladása folytán 100 millió lej várnak

Megváltozik a szabadfoglalkozásuk adózása.

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszteriumban most készülnek el annak a törvényjavaslatnak a munkálataival, amely a szabadfoglalkozásuk adóját szabályozza. A szabadfoglalkozásuk megadóztatása — mint a javaslatból kitűnik — teljes mértékben megváltozik. Bár megmarad az adóbevallások módszere, mégis az adózásnál egy minimális jövedelmet vezetnek be. Az új törvénytervezet értelmében az adófizető, aki szabadfoglalkozást iz, nem adóztatható meg kisebb jövedelem után, mint amennyit az alábbi táblázat előír. A táblázat olyan koefficienseket tartalmaz, amellyel megszorozva a lakbért, vagy lakértéket, megkapjuk a minimális jövedelmet. A kisebb városokban az a koefficiens a kisebb lakberek számára 2, a nagyobb lakbereknél 3,2-re emelkedhetik. Így például egy negyedik kategóriához tartozó városban, amelynek 20—50.000-re terjedő lakossága van, egy szabadfoglalkozást egyén 20.000 lej lakbért fizet. Őt úgy tekintik, mint akinek minimálisan 40.000 lej évi jövedelme van. Aki már 80.000 lej lakbért fizet évente, azt úgy tekintik, mint akinek 256.000 lej jövedelme van. Azokban a városokban, amelyeknek százezernél több lakosuk van, a lakberek a következő csoportokra oszlanak fel: 60.000 lejig a koefficiens 1,5, 100.000 lejig a koefficiens 1,6, 150.000 lejig a koefficiens 1,7, 200.000 lejig a koefficiens 1,8, 300.000 lejig a koefficiens 2,0, 300.000 lejen felül a koefficiens 2,5. Így például egy orvos, ki 150.000 lej lakbért fizet évente, az 155.000 lej jövedelemmel rendelkezik. Egy ügyvéd, aki 400.000 lej lakbért fizet évente, vagy pedig ugyanolyan lakértékű házában lakik, azt úgy számítják, mint akinek egymillió lej jövedelme van. Minden esetben a globális jövedelemről van szó.

Madgearu pénzügyminiszter, aki ennek a törvényjavaslatnak a kidolgozásán foglalkozik, a napokban fogadta a szabadfoglalkozásuk kiadottságát, amely Danielopol tanárból, Teodoreanu mérnökből, Petrovici ügyvédből és Ciugorea építészből állott.

— Rist elkedvetlenedett. Bucurestiből jelentik: Politikai és gazdasági körökben erősen folyik a vita: megmarad-e Charles Rist, a Banca Nationala tanácsdóia állásában, vagy sem. A Cuvantul értesítése szerint Rist február elseje után is megmarad. Az elmúlt héten, Rist elutazása előtt, arra kérték, maradjon még egy évig a Banca Nationala tanácsadójaként, azonban a francia szakértő nem

válaszolt még. Döntését tehát csak január 15-iki visszaérkezése után fogja közölni a kormánnyal. Jólétesült körök szerint Rist teljesen elkedvetlenedett a liberálisok állandó támadásai miatt és nem fogja elfogadni a mandátumának meghosszabbítása iránti javaslatot.

= Piaci árak. Tojás darabja 3 lej, sovány liba párja 340—360 lej, kövér liba 600—700 (?) lej, sovány kacska párja 150—170 lej, kövér kacska 300—400 lej, csirke 60—70 lej, tyúk 90—100 lej, tehénturó kilogrammonként 12—14 lej, juhturó 46—48 lej, vaj 120—140 lej, tejföl literenként 35—40 lej, kel darabja 2—3 lej, káposzta 2—6 lej, bab kilogrammonként 13—15 lej, burgonya 3—4 lej, hagyma 1,50—2 lej, foghagyma csomója 3—6 lej, alma kilogrammonként 4—12 lej, szőlő 30 lej. A terménypiacon a buza métermázsánként 450—300 lej, árpa 340—260, tengeri 350—200 és zab 300 lej.

NYILTTÉB.

Dr. Vadász Armand

ügyvédi irodáját

Bulevardul Regina Maria 19. szám alá,

(Minorita templommal szemben)

helyezte át.

Alulirottak mély fájdalommal jelentjük, hogy drága kis barátunk

Pakó Böske

Temesváron elhunyt.

Tavasz nem lesz többé s ibolyák nem nyílnak az ő számára: egy viruló élet, egy virágszál letört, elhervadt. Isten hozzád Böske, pihenj csendesben, drága emléked örökre megőrzik szerető barátaid.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága jó apánk

Kozma Gusztáv

elhalálózása alkalmával a temetésen megjelentek, virágokat küldtek és jóleső részvételüket fejezték ki, ezúton mondunk hála-köszönetet.

A Kozma-család.

Milyen módon kerülhető el annak a rettenetes érzete, hogy ilyen lábaink vannak!

Nem kell többé menés közben a lábait fáradtan huzni, mintha azok ólomból lennének, szükségtelen „csónakokat” viselni érzékeny lábaid miatt, amelyek könnyen megdagadnak és fájnak. Nem kell elszenvednie a kínos lábfájásokat, azóta, amióta ismerik egy egyszerű, saltralizált fürdőnek elzsongító és a vérnyomást leszállító hatását. Elégendő egy maréknyi Saltrate Rodell-t egy edényben, meleg vízben feloldani és a lábaidat ebbe a legnagyobb mértékben gyógyhatásúvá vált és szénásvával telített vízbe helyezni. Őt meg fogja lepni a rögtöni megkönnyebbülés, mert a Saltrate-nak gyógyító hatása folytán minden daganat, feldörzsölés és az égető, fájdalmas érzés azonnal eltűnik. Hosszabb ideig tartó fürdő megpuhítja a tyukszemeket és bőrkeményedéseket olvannyira, hogy azok könnyen és fájdalommentesen eltávolíthatók, anélkül, hogy borotvát vagy más éles eszközt kellene igénybevenni, aminek használata mindig veszélyes.

Egyetlen csomag Saltrate Rodell-t használata után elmúlnak lábfájdalmad, úgy, hogy Őn egész nap járka-hat, anélkül, hogy a legcsekélyebbet szenvedne. A legkeskenyebb cipőt, sőt az ujak is époló kényelmesnek tűnnek fel Önnek, mint a legrégebbi, kitaposott lábbelik. Minden gyógyszerész árusítja a Saltrate Rodell-t: tegyen kísérletet még ma este s holnap Őn is ismeri a „szinte új” vált lábaid érzetét.

Ha ma megrendeli az ARADI KOZLONY-t,

akkor az a hó végéig megjelenő példányokat, tehát a gazdag tartalma karácsonyi számot is **INGYEN KAPJA!**

Az előfizetést csak 1930. jan. 1-től számítjuk.

A szerkesztésért ideiglenesen **SALGO HENRIK** felel.

Minden jegy előre váltható

a „Wagons-Lits Cook” utazási világvállalat azadi menetjegyirodájában, Minorita-templommal szemben. Telefon 6-57. Külföldi jegyek minden országba, belföldi C. F. R. jegyek a román állomásokra, hálókoosjegyek, kedvezményes jegyek repülő- és hajójegyek, ho el-csekkok. A legjobb vonatcsatlakozásokról díjtalan és szakszerű felvilágosítás, pontos költségvetés.

Vashordók

angol kivitelben, egy lemezből préselve, 200 liter irtartalommal, **darabonként 1000 lejért** kaphatók

Kálmán & Co.

Vashordó és Fémárugyárban, Araden.

Már a nagymamája is a „Csokoládekirály”-tól (volt Forray-ucoa) vasárolta a legfinomabb salonn-cukorkát és karácsonyi csokoláde figurákat. — Legnagyobb választék, legolcsóbb gyári árak. — TOSCA fióküzletében Bul. Reg. Ferd. Ne. 31., szintén gyári árak

„PARIS” Modellház ARAD, Bulev. Regina Maria No. 2-4. Női confection. Selyem. Szövetek és szörmék Andrassy-tér 2-4. szám, Neuman-palota. Leszállított árakon.

Legszébb karácsonyi ajándék legolcsóbban beszerezhető: BRAUN műkereskedésben, Bul. Reg. Maria 16. Nagy választék festményekben, rézkarc, porcellán és kristály vitrintárgyakban. Modern képkeretező

Karácsonyi vásár 1929. dec. 31-ig
óriási árengedmény szövet, vászon és selyem árúban (gyári lerakat)
„ORION”
textilárúház
Arad, Bul. Regina Maria (Fischer Eliz palota) az udvarban.

Rádió készülékek
6-18 havi részletfizetésre kaphatók.
„SIRIUS” Elektrotechnikai Vállalat
Arad, Str. Eminescu 1. (Deák F.) Fehér Kereszt-épület.

APRÓ HIRDETÉSEK.

ALKALMAZÁS.
MINDENESNEK vagy szobalánynak elmennek január 1-re esetleg gyermek mellé is. Cím az Aradi Közlöny kiadójába kérek 6386

ELSŐRANGU fűszer és csemegeüzlet több évi gyakorlattal rendelkező románul is beszélő kereskedő segédet keres megelőző belépésre Éles Lily cég Arad. 6414

LAKÁS.
FÖTÉREN I. em 1 szobás konyhás lakás kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 200

KÉT szoba, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában

FÖTÉREN első emeleti három szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában

FÖTÉREN kétszobából álló helyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.
SZÉP madárkalitkát megvételre keresek. Pontos címet és az utolsó ár megjelölését hétfő délig „Kalitka” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérem. 6407

4000 LEJERT kapható antik, ujonnan restaurált szekrényes komód, antik zenélő órák, vitrinek, szekrény komódok, könyvszekrény, nagy álló villanylámpa, Biedermayer-szalonnok, férfi- és női bundák, zongorák, háló-, ebédlő-, szalonberendezések, bőrgarnitúra, gyermekjátékok, festmények, gobelinek, girandó, különböző díszlámpák, márványszobrok, antik asztalok, ebédlő-székek, vázák, szőnyegek, szamovárak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlete Arad, Str. Horia 1. Széchenyi-ucoa, Neuman-palota. 1000

EGÉSZSÉGEFS csemege szállóra árajánlatot kér Grünbaum Andor kereskedő, Curtici. 6408

ZONGORA fekete, rövid, kitűnő hangú bérbeadó. Cím Künstler vizumiroda 6413

Salgóné bizományi üzlete
Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucoa) 1. Neuman palota.
bizományba vesz és elad: antik és modern butorokat, szőnyegeket, díszlámpákat, órákat, porcellánokat, festményeket, complete szobaberendezéseket, szörméket, férfi és női bundákat

ZONGORA rövid keresztúros 3 hónapig használva, családi okok miatt sürgősen, olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 6402

Szenzációs karácsonyi vásár Poppnernél v. Forrai u. 2.
Harisnyákban, kezyókben, szövetekben, pulóverek, téli trikók, térfűzők, nyakkendők, sálak és sapkákban. Nagy választék gobelin képekben és hozzávaló anyagokban.

„PALLAS” cukorka- és csokoládéüzlet nagyban és kicsinyben. Győződjön meg árainkról és jó ki szolgálásunkról. Vett Tabajdy-ucoa, új Neuman-ház.

Naményi könyv- és papírtulajdonos nagy választékban kaphatók: ifj. könyvek, társasjátékok, levélpapírok, emlékkönyvek, testékkészletek, díszes tintatartók, karácsonyfadíszek stb. — Olcsó árak, előzetes kiszolgálás

A legmodernebb és vízvezeték javítások jutású Lukács Str. Bratianu (Weitzer J. ucoa) 19. szám.

Rádió és rádióalkatrészeknél
gyári árakból ujévig
10% engedményt adok
Veres László Arad, volt Boros Bóni-tér 47. sz.
Raktáron tartom Philips, Telefunken stb. elsőrangú készülékeket, hangszórókat, anódpótlókat és összes alkatrészeket. Előnyös fizetési feltételek.

Butorok részletre
kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.
GARAI, Arad, Plata Avram Iancu Cimre ügyelni!
(Szabdság-tér) 10. szám.

Ertékes ajándék karácsonyra
a legelőnyösebb árak mellett:

Csáky órák, ékszerésznél A R A D, a Lutheránus templommal szemben.

Porosz **Koksz** Telefon **Köszén** 461
apritett **Tüzifa**
„refortia” **Faszén**
házhoz szállítva minden mennyiségben kapható:
ALTMANN EDE cégnél
Arad, Bul. Reg. Ferd. (Boros Bóni-tér) 44.

ÜZLETEK.
JÉGVÉREM 100 kocsi légre bérbeadó. Str. Horatiu (Dohány-u.) 2 sz. 6399

ÜZLETHELVISEG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmefestő és díszítőüzlet volt, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Goldschmiedt-bor
tisztá, jó, olcsó, kapható mindenütt.

Diana-fürdő
ujonnan berendezve, egész nap nyitva.
Leszállított fürdőárak

Csodtömegkiadás!
Olcsó gyerekjátékok karácsonyra! Babák, társasjátékok, szobabutorok stb.
Üzleti berendezés eladó.
Bulevardul Regina Maria 22 sz.
Dr. Grosz Ignác
Hammerschlag-csöd-tömeggondnoka.
6425

Karácsonyra szükségletét mielőtt beszerzi, tegyen próbavásárlást a **ROYAL** cukorka és csokoládé üzletben v. Thököly-tér és Lázár V.-u. sarkán. | **MIGNON** bonboniera cukorka és csokoládé különlegességek beszerzési helye a Fehér Kereszt szálloda épületében.

Karácsonyi ünnep előtt, vasárnap délután indul **Künstler vizumirodában** Bulev. Regina Maria 24. sz.
tutár. Utiveveket vasárnap délig kérem leadni.

Hartmann Kálmán ékszerésznél nagy karácsonyi vásár billiáns, arany, ezüst és díszműarukban. Csodás árak. Szolid árak. Arad, Minorita-palota.